

Genomlysning 2025–2026 Kommunstyrelsen

Diarienummer: 2025.244 KS
Datum för beslut: 2025-09-01 § 160

Beställare: Kommunstyrelsen

Innehåll

1. Sveriges mest effektiva kommun	3
1.1. Kommunstyrelsens genomlysning	3
2. Kommunstyrelsens effektivitet.....	5
2.1. Ekonominyckeltal.....	5
2.2. Personalnyckeltal	6
2.3. Kvalitetsnyckeltal	7
2.4. Analys av kommunstyrelsens effektivitet.....	9
2.4.1 Ny styrmodell fokuserar på effektivitet	9
2.4.2 Låg personalomsättning och förbättrad arbetsmiljö.....	9
2.4.3 Digitalisering och IT-säkerhet för effektivisering och välfärd.....	9
2.4.4 Kommunens hållbarhet står sig väl i jämförelse men potential finns för förbättring	10
2.4.5 Kostnadsbesparingar genom överförmyndarsamverkan	10
2.4.6 Kostnaden för kommunkoncernens fastigheter ökar	10
2.4.7 Näringslivsklimatet utvecklas men kan stärkas ytterligare.....	11
2.4.8 Samhällsplaneringens utveckling kan intensifieras	11
3. Uppföljning av möjliga förflyttningar	12
3.1. Effektiviseringsåtgärder på kort sikt	12
3.2. Effektiviseringsåtgärder på lång sikt	13
3.3. Effektiviseringsåtgärder som utreds.....	14
4. Möjliga förflyttningar för ökad effektivitet 2025–2026	17

1. Sveriges mest effektiva kommun

Den offentliga sektorn i Sverige går mot en utmanade framtid med ett utökat behov av kommunal service samtidigt som resurserna kommer vara mindre. Om Alingsås kommun ska kunna garantera en hög välfärd och samtidigt kunna nå vision 2040 behöver ett omställningsarbete genomföras. Av den anledningen har Alingsås ett övergripande mål – att bli Sveriges mest effektiva kommun.

Målet innebär att Alingsås ska ha en så hög kvalitet som möjligt utifrån kommunens förutsättningar.

För att Alingsås ska nå detta mål behöver kommunen ha bättre resultat än andra liknande kommuner och samtidigt ha kostnader som inte överstiger kommunens referenskostnad, det vill säga den kostnad verksamheter förväntas ha utifrån sina förutsättningar. Att infria detta mål åligger samtliga nämnder, bolag och verksamheter och berör samtliga områden som kommunen ansvarar för. En förutsättning för att det ska kunna infrias är ett aktivt arbete med metoder för ständiga förbättringar utifrån respektive grunduppdrag.

Hur arbetet framskrider med att bli Sveriges mest effektiva kommun, är något som kontinuerligt behöver analyseras. Kommunstyrelsens främsta verktyg för att undersöka sin verksamhets effektivitet är den årliga genomlysningen av nämndens verksamhet.

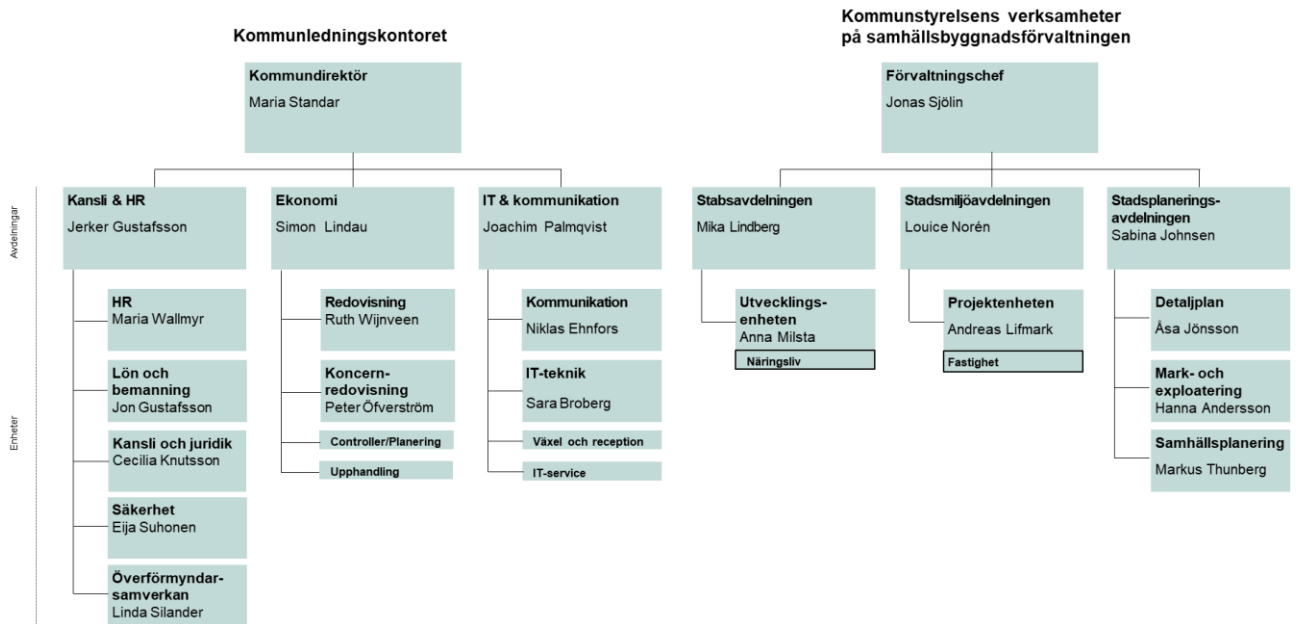
1.1. Kommunstyrelsens genomlysning

Enligt Alingsås styrmodell ska kommunens nämnder årligen ta fram en genomlysning av sin verksamhet. I genomlysningen ska nämnderna analysera hur dess verksamheter bidrar till kommunens mål att bli Sveriges mest effektiva kommun. Nämnderna ska även se över organisation, gränsdragningar och om förvaltningens arbete kan genomföras på ett mer effektivt sätt. Det ska även genomföras ett arbete för att samordna resurser och roller på ett mer effektivt sätt i både kommunkoncernen som helhet, inom kommunen och mellan de olika nämnderna. Även samverkan med andra kommuner är något som bör undersökas i de fall det är lämpligt.

Inledningsvis i genomlysningen presenteras nyckeltal som redogör för kommunstyrelsens verksamheter, hur resultat har förändrats över tid eller hur kommunstyrelsens resultat står sig i jämförelse med andra kommuner. Därefter följer en jämförelseanalys som visar hur kommunstyrelsen bidrar till att uppnå det övergripande målet – att bli Sveriges mest effektiva kommun och de största utmaningarna för att höja effektiviteten. Dokumentet avslutas med en sammanställning av nya förflyttningar som kan genomföras. Detta är den andra genomlysningen som Kommunstyrelsen genomför. Den föregående genomlysningen antogs den 2 september, § 125, och resulterade i ett antal åtgärder som nu följs upp. I samband med kommunstyrelsens budget antogs, den 16 december 2024, § 191, beslutade kommunstyrelsen även om kommunövergripande effektiviseringsåtgärder och utredningar. Även dessa följs upp i denna genomlysning.

Under 2025 genomfördes en organisationsförändring där tillväxtavdelningen flyttades från kommunledningskontoret till samhällsbyggnadsförvaltningen. Detta innebär att kommunstyrelsens genomlysning omfattar både kommunledningskontoret som helhet och delar av samhällsbyggnadsförvaltningen. Förvaltningarna har därför samordnat genomlysningen och säkerställt att den harmoniserar med motsvarande genomlysningar för tekniska nämnden och för bygg- och miljönämnden.

Kommunstyrelsens förvaltningsorganisation

2. Kommunstyrelsens effektivitet

I detta avsnitt presenteras de nyckeltal som bedöms vara de som är mest centrala för att bedöma kommunstyrelsens effektivitet. Nyckeltalen är indelade i tre kategorier: *Ekonomi*, *Personal* och *Kvalitet*. I den mån det har varit möjligt jämförs Alingsås kommuns resultat med genomsnittet bland Sveriges kommuner och med de kommuner statistikdatabasen Kolada anger som strukturellt liknande Alingsås. För vissa nyckeltal är en direkt jämförelse antingen inte möjlig eller lämpligt. I dessa fall redovisas istället Alingsås resultat över tid.

2.1. Ekonominyckeltal

Nyckeltal	Alingsås 2024	Liknande kommuner 2024	Kommun- genomsnitt 2024
Kostnad för överförmyndare/nämnd, kr/ställföreträdarskap	8 093	9 432	9 445

Nyckeltal	År 2022	År 2023	År 2024
Total nettokostnad KLK (mnkr)	100	109	120
Kommunens kostnad för IT-tjänster (mnkr)	49	53	54
Kommunens kostnad för lokalhyror (mnkr)	313	330	360
Debiteringsgrad i detaljplanverksamheten	-	56%	56%

2.2. Personalnyckeltal

Nyckeltal	År 2022	År 2023	År 2024
Pulsmätning KLK Medelvärde alla frågor (1–4)	3,2	3,3	3,2
Pulsmätning fd tillväxtavdelningen Medelvärde alla frågor (1–4)	-	3,0	3,0
Antal årsarbetare på KLK (tillsvidareanställda och visstidsanställda)	133	138	134
Antal medarbetare per chef på KLK	9	9	9
Antal medarbetare per chef inom kommunens förvaltningar	22	21	24
Sjukfrånvaro KLK	3,4 %	3,7 %	3,4 %
Sjukfrånvaro Alingsås kommun	8,9%	7,8%	7,4%
Personalomsättning KLK	14 %	11 %	11 %
Personalomsättning Alingsås kommun	13 %	11 %	10 %

2.3. Kvalitetsnyckeltal

Nyckeltal	Alingsås 2024	Liknande kommuner 2024	Kommun- genomsnitt 2024
Miljömässig hållbarhet - Kommunindex	76	71	72
Social hållbarhet - Kommunindex	73	68	66
Kommunens information kring större förändringar fungerar bra, andel	52 %	43 %	50 %
Att få svar på frågor till kommunen fungerar bra, andel	71 %	69 %	64 %
Trygghet- och säkerhet kommunindex	56	49	56
Mediantid från samrådsstart till anta- gande av detaljplaner under de sen- aste två åren, mediantid i månader	15 (2023)	19 (2023)	14 (2023)
Beslut om antagande av detaljplan som fattats i kommunen under de senaste två åren, antal	13 (2023)	12 (2023)	8 (2023)
Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel	96 %	89 %	92 %
Nöjdhet med kommunens utbud av platser för idrott, friluftsliv och ställen att träffas på, andel	72 %	68 %	68 %
Företagsklimat Insikt - Totalt, Index (gammal definition, 6 områden)	73	75	76
Företagsklimat - Insikt upphandling	66	65	65

Nyckeltal	År 2022	År 2023	År 2024
Chefers och medarbetares nöjdhet med att få tillräckligt med stöd och service från KLK (1–5)	3,6	3,8	3,7
Antal registrerade allvarliga IT-störningar	16	24	19
Antal hanterade E-tjänstärenden – Externt	16 800	17 700	20 600
Antal hanterade E-tjänstärenden – Internt	41 000	49 100	58 000
Andel antagna detaljplaner som påbörjats inom 5 år	33 %	83 %	57 %
Andel detaljplaner som följer kommunens översiktsplan/strategier	100 %	100 %	100 %
Alingsås resultat i Svenskt näringslivs kommunranking	231	223	216
Sammanfattande omdöme i Svenskt näringslivs enkätundersökning (1-6)	2,88	2,9	3,06 (2024) 3,15 (2025)

2.4. Analys av kommunstyrelsens effektivitet

I detta avsnitt redovisas den analys som kommunledningskontoret och samhällsbyggnadsförvaltningen gjort utifrån ovanstående nyckeltal. Analysen har ett särskilt fokus på de områden som bedöms mest angelägna att hantera eller utveckla för att öka effektiviteten.

2.4.1 Ny styrmodell fokuserar på effektivitet

Sedan kommunstyrelsens förra genomlysning antogs, den 2 september 2024, har flera förändringar genomförts som förväntas påverka både kommunstyrelsens såväl som kommunens effektivitet. En revidering av kommunens styrmodell har ägt rum, med särskilt fokus på effektivitet genom det kommunövergripande målet – att bli Sveriges mest effektiva kommun. Detta har lett till att kommunens förvaltningar i högre grad riktar sina insatser mot att öka effektiviteten i sina grunduppdrag. En kommungemensam metod för ständiga förbättringar, "antipiloter", har införts för att avveckla onödiga arbetsmoment och frigöra resurser. Kommunen har även lanserat ett arbetsgivarvarumärke för att attrahera, engagera och utveckla medarbetare, kompletterat med utbildningar i utvecklande ledarskap och medarbetarskap. I samband med att kommunstyrelsens budget antogs även tre prioriterade inriktningar – stärkt ekonomi- och koncernstyrning, effektiv stadsplaneringsprocess och social hållbarhet. Arbetet med prioriterade inriktningar är ett nytt styrverktyg som infördes i samband med revideringen av styrmodellen och som vägleder genomlysningens inriktning och förslagen till möjliga förflyttningar.

2.4.2 Låg personalomsättning och förbättrad arbetsmiljö

Personalomsättningen inom kommunledningskontoret har minskat och ligger på en låg nivå, i linje med utvecklingen på kommunnivå. Detta hänger ihop med en avmattad ekonomi och ökad arbetsmarknadsosäkerhet, vilket samtidigt ger bättre rekryteringsmöjligheter och bidrar till en effektiv resursanvändning. Pulsomätningar visar hög trivsel, och sjukfrånvaron är lägre än i andra förvaltningar. Den nya stadsplaneringsavdelningens resultat ligger något lägre i jämförelse men visar positiva tendenser efter organisationsförändringen. Kommunens sjukfrånvaro minskar generellt och är låg jämfört med regionen, men högre än riksgenomsnittet. Kommunledningskontoret har färre medarbetare per chef, delvis på grund av fler specialistfunktioner och mindre personalstyrka, vilket gör att cheferna arbetar mer operativt. Sammantaget ger låg personalomsättning, hög trivsel och utvecklande ledarskap goda förutsättningar för effektivisering och långsiktig stabilitet.

2.4.3 Digitalisering och IT-säkerhet för effektivisering och välfärd

Den digitala utvecklingen skapar både möjligheter och ökade cyberhot, vilket driver behovet av IT-stöd och IT-säkerhet samt ställer krav på effektivitet och motståndskraft. Mellan 2021 och 2024 ökade IT-avdelningens kostnader med 9,3 miljoner kronor (+20,6 %) och efterfrågan på digitala lösningar och hotbilden mot infrastrukturen växte. Digitalisering är central för att möta välfärdsutmaningar och IT-verksamheten ska erbjuda stabila, säkra och kostnadseffektiva lösningar med långsiktig hållbarhet och proaktivt arbetssätt. Trots högre komplexitet och snabb teknikutveckling har kostnadsökningen hållits nere två år i rad, bland annat genom oförändrad interndebitering för telefoni.

Antalet allvarliga IT-störningar har minskat tack vare effektivare incidenthantering och stärkt cybersäkerhet. Fler e-tjänstärenden hanteras med fokus på "digitalt först" och hjälp till självhjälp, i linje med målet att bli Sveriges mest effektiva kommun.

2.4.4 Kommunens hållbarhet står sig väl i jämförelse men potential finns för förbättring

Alingsås har starka resultat som finns inom miljöområdet genom hög andel förnybar fjärrvärme, ökad materialåtervinning och minskade partikelutsläpp, medan låg andel skyddad natur och för långsam minskning av växthusgasutsläpp drar ned helheten. Inom den sociala hållbarheten ligger kommunen över rikssnittet med hög fysisk aktivitet och färre riskabla alkoholvanor, medan resultat dras ned av ökade brottsiffror, fler arbetsolyckor och könsskillnader i levnadsvanor. Utifrån kommunens befolkningsstorlek, geografiska läge och socioekonomiska förutsättningar förväntas Alingsås ligga över rikssnittet i hållbarhetsindex. Samtidigt finns en potential att nå ännu längre. För att förverkliga denna potential krävs en stärkt styrning av hållbarhetsarbetet på kommunövergripande nivå – särskilt genom utvecklade strukturer för ledning, ansvarsfördelning, samordning och uppföljning inom både miljömässiga och sociala områden.

I kommunstyrelsens budget har social hållbarhet lyfts som ett prioriterat område. Utifrån den sociala kompassen och nuläget i måluppfyllelsen framgår att det finns behov av att fokusera insatserna och kraftsamla inom detta fält. Mot denna bakgrund gav kommunstyrelsen den 7 april, § 58, kommunledningskontoret i uppdrag att genomföra en omvärldsbevakning av hållbarhetspolicy och Agenda 2030, samt att återkomma med ett uppdaterat förslag till hållbarhetspolicy som bättre speglar den nuvarande styrmodellen och hållbarhetsarbetets utveckling. Arbetet har inletts, och kommunledningskontoret konstaterar behov av att ytterligare tydliggöra ansvarsfördelning, stärka ägandeskap och fastställa organisatorisk hemvist för hållbarhetsfrågorna.

2.4.5 Kostnadsbesparingar genom överförmyndarsamverkan

Alingsås kommuns kostnader för överförmyndarverksamheten har varit relativt höga jämfört med liknande kommuner. År 2024 kom dock ett trendbrott då Alingsås kommun uppvisade lägre kostnader än liknande kommuner. Kostnaderna förväntas fortsätta sjunka ytterligare i och med överförmyndarsamverkan med Lerums kommun och Ale kommun. Förvaltningen undersöker kontinuerligt intresset för ytterligare samverkan inom området, vilket kan medföra ytterligare effektivisering på sikt.

2.4.6 Kostnaden för kommunkoncernens fastigheter ökar

Hyreskostnaderna i Alingsås kommun har de senaste tio åren ökat från 270 miljoner kronor 2015 till 360 miljoner kronor 2024, och kostnaden förväntas öka med ytterligare cirka 10 miljoner i och med det nya kommunhuset. Detta, i kombination med historiskt höga investeringar, skapar en betydande ekonomisk utmaning som kräver stärkt styrning och en långsiktig hållbarhet. Mot denna bakgrund pekade kommunstyrelsen i sin budget ut en prioriterad inriktning mot stärkt ekonomi- och koncernstyrning. Kommunen har redan inletts flera effektiviseringsåtgärder, bland annat inom ramen för lokalplaneringen. Ytterligare insatser krävs dock för att effektivisera lokalnyttjandet, såsom att lokaler i högre grad samnyttjas och att användningen av befintliga ytor optimeras.

2.4.7 Näringslivsklimatet utvecklas men kan stärkas ytterligare

Ett starkt företagsklimat bidrar till lokal tillväxt och ökad attraktivitet för etableringar. Kommunens arbete med näringslivsutveckling har stärkts under senare tid, med förbättrad dialog och ökad samverkan med det lokala näringslivet. Det finns dock ett fortsatt behov av tydliga strategiska förflyttningar för att möta företagens behov och förväntningar. Arbetet att utveckla näringslivsklimatet utgår från kommunens näringslivsstrategiska program som gäller till och med 2035. Det togs fram 2021 i samverkan med lokala och regionala aktörer och ställer krav på att hela kommunen arbetar mot gemensamma mål.

2.4.8 Samhällsplaneringens utveckling kan intensifieras

För att möta de ökade kraven på bostäder, infrastruktur och hållbar utveckling har kommunstyrelsen pekat ut en effektiv samhällsplaneringsprocess som ett prioriterat område. Det handlar om att skapa en snabb, högkvalitativ och strategiskt samordnad process som bygger på helhetssyn, långsiktighet och samverkan. I dagsläget har kommunstyrelsen, tekniska nämnden och bygg- och miljönämnden olika ansvar, vilket ställer krav på nya arbetsätt, tydligare styrning och en stabil organisation. Samhällsplaneringen kan intensifieras genom att stärka samordningen mellan interna verksamheter och externa aktörer. En samordnad planering innebär att olika delar av samhällsutvecklingen såsom bostäder, infrastruktur, skola, vatten, avfall och utemiljö – kopplas samman tidigt i processen. På så sätt kan målkonflikter identifieras i god tid, vilket minskar risken för förseningar och kostsamma omarbetningar. Det skapar en mer strategisk och målinriktad användning av kommunens resurser och motverkar att olika enheter arbetar i motsatt riktning.

För att stärka detta arbete har kommunen sedan 2023 börjat införa ett nytt ramverk för samhällsbyggnadsprocessen. Ramverket syftar till att skapa gemensamma arbetssätt, effektivare möten, förbättrad projektkontroll och ett mer kreativt idéarbete. En konkret följd av detta är att tillväxtavdelningen integreras i samhällsbyggnadsförvaltningen från 2025, vilket ytterligare stärker förutsättningarna för en sammanhållen planering. Ett viktigt verktyg i denna utveckling är tidiga verksamhetsdialoger. Det skapar en gemensam bild, ökad samsyn, stärker engagemanget och minskar risken för missförstånd och gör det möjligt att prioritera resurser dit de gör mest nytta. Digitalisering spelar också en central roll i att effektivisera samhällsplaneringen. Detta ger snabbare handläggning, stärker effektiviteten samt skapar förutsättningar för bättre beslutsunderlag som stärker invånarnas och näringslivets förtroende för kommunens arbete.

För att klara den ökade komplexiteten i samhällsbyggnadsfrågorna krävs även en långsiktig strategi för kompetensförsörjning. Genom att bygga upp och bättre nyttja förvaltningens samlade kompetens minskar beroendet av externa konsulter, samtidigt som förvaltningens kapacitet och flexibilitet ökar. Samhällsplaneringsverksamheten är till stor del projektbaserad. Med tydliga metoder och roller förbättras kvalitet, tidsplanering och riskhantering i projekten. Standardiserade projektmodeller, upphandlingsprocesser och avtalsmallar gör det möjligt att arbeta mer enhetligt och effektivt, samtidigt som lärande mellan projekt ökar förmågan att leverera fler uppdrag med samma resurser. Sammanfattningsvis kan utvecklingen intensifieras genom en kombination av samordning, tidig dialog, digitalisering, kompetensutveckling och stärkt projektorganisation. Det pågående förändringsarbetet visar att kommunen är på rätt väg, men fortsatt implementering och fördjupning av nya arbetssätt är avgörande för att nå de politiskt uppsatta målen och möta framtidens behov.

3. Uppföljning av möjliga förflyttningar

I detta avsnitt presenteras en uppföljning av de möjliga förflyttningar som beslutades i kommunstyrelsens genomlysning 2024 och i kommunstyrelsens budget 2025–2027.

3.1. Effektiviseringsåtgärder på kort sikt

Åtgärd	Beskrivning	Möjlig effektivisering	Uppföljning
Översyn av kommunens IT-system	Ta bort system som har dubletter eller inte nyttjas. Undersök även om system kan ersättas med billigare alternativ	Besparing om 1 000 tkr	Ett förebyggande arbete pågår för att undvika onödiga systeminköp, med löpande dialog och ökad medvetenhet hos förvaltningarna. En inköpsspärr införs för att kontrollera befintlig funktionalitet innan nya system godkänns. Nya digitala tjänster centraliseras för att standardisera och effektivisera. Under 2025 skärper IT och samhällsbyggnadsförvaltningen kontrollen, särskilt för kostnadsdrivande system, kopplat till avtalsslut. Systemlistan revideras löpande för bättre översikt över systemmiljön.
Minska kostnaden för upphandlingar och konsulter	Anslut genom samverkansavtal till större upphandlingar som genomförs av upphandlare såsom Göteborgs stad och ADDA inköpscentral	Besparing om 350 tkr	Alingsås har under året anslutit sig till de första avtalen från Göteborgs Stad. Omstruktureringen mot större och mer omfattande upphandlingar kommer att kräva en längre övergångsperiod, eftersom befintliga avtal vanligtvis löper över fyra år.
Effektivisera kommunledningskontorets beredning av andra nämnders handlingar	Effektivisera administrationen genom att i högre grad nyttja handlingar från andra nämnder	Besparing om 100 tkr	Frågan har utretts och kommunledningskontoret har inlett ett arbete med att effektivisera ärendeberedning. Det sker dialog i tidigt skede i nämnderna för ärenden som ska vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
Utökad integration och automatisering	Centralisera och integrera IT-system för att effektivisera arbete	Besparing om 500 tkr	Arbetet med systemintegration och processautomatisering fortskrider. Under året har särskilt fokus lagts på att integrera verksamhetskritiska tjänster och funktioner, vilket har bidragit till ökad kvalitet och möjliggjort kostnadsbesparingar.

Åtgärd	Beskrivning	Möjlig effektivisering	Uppföljning
Se över möjligheten att ha färre telefoner	Hitta personliga lösningar som gör att antalet telefoner kan minska	Besparing om 500 tkr	Under våren har Alingsås kommun infört Softphone, som gör det möjligt för tjänstepersoner att ringa och ta emot samtal via datorn. Det är ett kostnadseffektivt alternativ för dem som främst arbetar vid datorn. Införandet är fortfarande i testfas och användarna behåller sina mobiltelefoner under övergången.

3.2. Effektiviseringsåtgärder på lång sikt

Åtgärd	Beskrivning	Möjlig effektivisering	Uppföljning
Ta bort blanketter som ska registreras genom E-tjänst	Minska administrationen genom att integrera E-tjänster med ekonomisystemet. Detta gäller exempelvis underlag till kundfaktura och interndebitering	Besparing om 100 tkr	Arbetet har ännu inte påbörjats. Det planeras att starta under hösten i samband med att ett nytt fakturasystem ska införas.
Fokusera åtgärder för att minska kommunens personalomsättning	Genomför analys och riktade åtgärder för att stötta de enheter och verksamheter där det är en hög personalomsättning	För tidigt för att bedömas	Arbetet med att stödja verksamheter med hög personalomsättning har inletts som en del av kommunens omstrukturering för att modernisera arbetssätten. Alingsås har parallellt lanserat arbetsgivarvarumärket "Nytänkare" för att behålla, utveckla och engagera medarbetare samt attrahera nya. Insatsen kompletteras med utbildningar i utvecklande ledarskap och medarbetarskap.
Hitta lösningar som är nytänkande inom arbetsmiljö	Utarbeta en metod för att hitta en rimlig nivå för arbetsmiljöåtgärder	För tidigt för att bedömas	Kommunledningskontoret har testat nya metoder för arbetsmiljöåtgärder, men efter kritik från Arbetsmiljöverket har arbetssättet behövt justeras. Nu fortsätter arbetet med fokus på aktuell forskning och samverkan med befintliga processer, som arbetsgivarvarumärket Nytänkare samt utbildningar i utvecklande ledarskap och medarbetarskap.

3.3. Effektiviseringsåtgärder som utreds

Åtgärd	Beskrivning	Möjlig effektivisering	Uppföljning
Se över attestreglementet för mindre fakturor	Utred om det räcker med en attestant, om det är lämpligt och om det frigör tid	Besparing om 250 tkr	Frågan har utretts och det har konstaterats att den föreslagna effektiviseringen inte är genomförbar då det nuvarande ekonomisystemet saknar den tekniska funktionalitet som krävs för att möjliggöra åtgärden.
Effektivisera kostuppföljningen	Utred möjligheten att frigöra resurser genom effektivare kostuppföljning	Besparing om 700 tkr	Åtgärden har genomförts och har resulterat i att organisationen har reducerats med en enhetschef. I samband med detta har en organisationsanpassning genomförts, där kostekonomer och städsamordnare nu ingår i upphandlingsenheten inom ekonomiavdelningen.
Införande av ett E-arkiv	Arbetet har påbörjats och samordnas av IT-avdelningen tillsammans med kansli- och HR-avdelningen. Fokus framöver kommer vara att hitta lösningar som möjliggör att verksamhetens system kan överföras till ett digitalt mellanarkiv.	Besparingar finns i minskade lokalbehov och drift av verksamhetssystem. Det är fortfarande oklart hur stora besparingarna är.	E-arkiv har införts och det är nu möjligt för förvaltningarna att digitalisera sina arkiv. Integration av system har påbörjats. Verksamhetssystemet Magna Cura förs över och det innebär en effektivisering för vård- och omsorgsförvaltningen. Det finns behov av att överföra fler verksamhetssystem, vilket dock kräver förstudier, nyttoanalyser och tekniska lösningar för varje system.
Översyn av interndebiteringar	En översyn ska genomföras av omfattningen och administrationen kring rutiner för interndebitering. Översynen påbörjas under 2025 och samordnas av ekonomiavdelningen.	Besparing om 200 tkr	Kommunledningskontoret har påbörjat arbete med att förändra nämndernas kommunbidrag inför kommande verksamhetsår. Målet är att i största möjliga mån avveckla den nuvarande modellen för interndebitering mellan förvaltningarna. Detta förväntas främja ökad samverkan över förvaltningsgränser och samtidigt minska den administrativa belastningen.
Se över processen för ärenden som ska behandlas politiskt	Under våren 2025 ska kansli- och HR-avdelningen samordna översynen av hur ärendehanteringsprocessen för politiska ärenden kan effektiviseras.	Besparing om 100 tkr	Kommunledningskontoret har startat en översyn av ärendehanteringen för att effektivisera handläggningen. Detta arbete kompletteras med omvärldsbevakning i samarbete med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Samtidigt gör Kommunforskning i Västsverige (KFi) en granskning på uppdrag av kommunstyrelsen, vilket också kan stötta översynsarbetet.

Åtgärd	Beskrivning	Möjlig effektivisering	Uppföljning
Utred lämpligheten att överanställa personal	En översyn av möjligheter att överanställa personal kommer genomföras av de förvaltningar som har enheter med hög vikarieanskaffning. Arbetet kommer samordnas av kansli- och HR-avdelningen. I de fall det är lämpligt att överanställa personal kommer åtgärder vidtas.	För tidigt för att bedömas	Arbetet har påbörjats med överanställningar inom utvalda enheter inom vård- och omsorgsförvaltningen samt barn- och ungdomsförvaltningen, där behovet av vikarieanskaffning är störst. Genom att överanställa istället för att anlita tim- eller månadsanställda förväntas kommunen uppnå kostnadsbesparingar, högre kvalitet och bättre arbetsmiljö. Samtidigt görs en översyn av bemanningsenhetens arbete och befintliga överenskommelser, samt en utredning av vilket stöd kommunledningskontoret kan erbjuda förvaltningarna, till exempel inom schemaläggning.
Utred möjligheter att effektivisera schemaläggning	Utredningar kommer genomföras av de verksamheter som har behov av att effektivisera schemaläggningen. Utredningarna samordnas av kansli- och HR-avdelningen och IT-avdelningen.	För tidigt för att bedömas	Kommunledningskontoret har tillsammans med barn- och ungdomsnämnden samt vård- och omsorgsförvaltningen startat arbetet med att identifiera och genomföra relevanta åtgärder. Parallellt pågår också en omvärldsbevakning för att undersöka hur artificiell intelligens (AI) kan användas för att effektivisera schemaläggningen.
Utöka samordningen av personalresurser	Frågan om det går att samordna personalresurser sker allteftersom att tjänster blir vakanta. Frågan samordnas av kansli- och HR-avdelningen.	För tidigt för att bedömas	Möjligheten att i större utsträckning samverka och samordna personalresurser ses över löpande, även om det finns utrymme att höja ambitionsnivån. Det pågående utvecklingsarbetet inom HR-området skapar förutsättningar för att stärka denna samverkan ytterligare.
Samnyttjande av förvaltningens lokaler för övriga förvaltningar	De allt högre lokalkostnader kräver att förvaltningarna har en effektivare lokalplanering. En översyn ska genomföras initialt av samnyttjandet av kommunens konferens- och mötesrum. Översynen samordnas av ekonomiavdelningen.	Inväntar utredning	En utredning har inletts med syfte att identifiera hur kommunen på ett mer effektivt sätt kan nyttja befintliga konferens- och möteslokaler. Som en del av detta arbete planeras interndebitering för lokaler avskaffas mellan förvaltningarna i syfte främja ett mer resurseffektivt lokalutnyttjande.

Åtgärd	Beskrivning	Möjlig effektivisering	Uppföljning
Ökad samverkan med andra förvaltningar gällande yrkesgrupper - Attraktiv arbetsgivare	En ökad samverkan mellan förvaltningar är något kommunstyrelsen uppmanar. I nämndernas genomlysningar ska en översyn genomföras av möjliga organisationsförändringar för att öka effektiviteten. Arbetet samordnas initialt av kultur- och utbildningsförvaltningen.	Inväntar utredning. Motverka ökade kostnader.	Kultur- och utbildningsförvaltningen har dialog med de fackliga organisationerna för att undersöka möjligheterna till samordning av olika yrkesgrupper inom förvaltningen. Dessutom har ett samverkansinitiativ påbörjats där gymnasieskolan samarbetar med korttidstillsynen (KTS) inom vård- och omsorgsförvaltningen genom att dela lokaler. Som en del av detta hålls gemensamma möten mellan personal och ledningsgrupper från förvaltningarna för att stärka samarbetet och utveckla mer samordnade arbetsätt.
Översyn av lokalkostnader med fokus på kultur- och utbildningsnämndens specialobjekt	Att göra en översyn av kultur- och utbildningsnämndens lokalkostnader är något som uppmanas av kommunstyrelsen. Översynen samordnas och genomförs av kultur- och utbildningsförvaltningen.	Motverka ökade kostnader.	Kultur- och utbildningsförvaltningen har stärkt det strategiska arbetet kring lokalkostnader genom en fördjupad analys av hur lokalerna används och deras kostnadsbild. Framöver planeras analysen att även omfatta lokalerna ändamålsenlighet. En struktur för långsiktig uppföljning har etablerats, vilket ska möjliggöra mer välgrundade och hållbara beslut. Arbetet inkluderar också en tioårig prognos över framtida kostnader, som kommer att vidareutvecklas under året för att stödja den strategiska planeringen.
Använda kommunorganisationen i arbetsmarknadsverksamhet	Utredningen om att nyttja kommunens verksamheter till arbetsmarknadsverksamheten samordnas av socialförvaltningen. Eventuella åtgärder genomförs utefter utredningens slutsatser.	1,0 mnkr per år	Frågan har utretts och socialförvaltningen ser att det finns stor potential att i högre grad nyttja kommunorganisationen i arbetsmarknadsverksamhet. Nu planerar socialförvaltningen för att i dialog med förvaltningarna i högre grad nyttja kommunala verksamheter för arbetsträning och praktikplatser.
Använda AI-stöd i utredningar	Möjligheten att nyttja AI är något som pågår och att använda AI-stöd är en del av den utvecklingen som pågår. Arbetet samordnas av IT-avdelningen.	1,0 mnkr per år	Frågan om AI-baserat stöd i utredningsarbete utvecklas av Göteborgsregionens (GR) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Kommunledningskontorets följer utvecklingen och bevakar de möjligheter tekniken kan erbjuda, särskilt för att effektivisera handläggningen inom myndighetsutövningen. Kommunens nuvarande fokus ligger på att säkerställa hög datakvalitet och en tydlig informationsstruktur, eftersom ett tillförlitligt AI-stöd kräver korrekt och uppdaterad underliggande data. Målsättningen är att skapa dessa förutsättningar och genomföra inledande tester under hösten 2025.

4. Möjliga förflyttningar för ökad effektivitet 2025–2026

Baserat på analysen och uppföljningen av kommunstyrelsens tidigare genomlysning presenteras här, de möjliga förflyttningar som bedöms ha högst prioritet för att optimera kommunstyrelsens verksamhet. Vid kommunstyrelsens genomlysning 2024 presenterades även flera konkreta åtgärder, men i årets genomlysning specificeras inte dessa. Erfarenheten från förra året visar att åtgärder som kan genomföras omedelbart har begränsad påverkan och saknar strategisk relevans. I stället fokuserar årets genomlysning på de förflyttningar som är särskilt relevanta att utreda vidare och som på längre sikt kan resultera i konkreta åtgärder.

Fyra områden lyfts fram som särskilt prioriterade. Dessa är av kommunövergripande betydelse och kräver därför samordning över nämndsgränser för att kunna utredas på ett effektivt sätt. Utvecklingen i arbetet kommer att följas upp och redovisas i samband med kommunstyrelsens årsbokslut 2025. Eventuella åtgärder som aktualiseras under processens gång kommer att hanteras som separata ärenden.

Område	Beskrivning	Möjlig effektivisering
Internkontroll	Mot bakgrund av samhällsutvecklingen och skärpta krav i kommunlagen för kommuner att motverka välfärdsbrott, finns ett ökat behov av att stärka kommunens internkontroll. Kommunledningskontoret ska därför genomföra en översyn av internkontrollens planering och uppföljning och föreslå åtgärder för att förstärka kontrollen.	Utifrån översynen ska åtgärder genomföras med syfte att stärka kontrollen, förbättra riskhanteringen samt öka insynen och transparensen för förtroendevalda avseende risker och riskhantering. De identifierade förbättringsområdena i den interna kontrollen kommer att ligga till grund för konkreta åtgärder, vilka i förlängningen förväntas bidra till ökad effektivitet genom förhöjd kvalitet, lägre kostnader samt stärkt kontroll.
Fastighetskostnader, lokalresursplanering och hyresmodell	Mot bakgrund av kommunens utmaningar med stigande lokalkostnader och fortsatt höga investeringsbehov ska en översyn genomföras av nuvarande processer och organisering av lokalresursplanering, lokalsamordning, samt hyresmodellen mellan kommunens nämnder och Alingsåshem Lokaler AB. Översynen ska särskilt belysa lämpligheten och möjliga effektiviseringsvinsterna av en centraliserad organisering av lokalsamordnings- och lokalresursplaneringsprocessen, liksom förutsättningarna för att centralisera nämndernas lokalkostnader. Arbetet samordnas av kommunledningskontoret.	Om översynen visar att en centralisering av lokalresursplaneringen är ändamålsenlig, kan detta skapa förutsättningar för en mer samordnad och behovsstyrd planeringsprocess. Det bedöms i sin tur kunna möjliggöra ett ökat samnyttjande av lokaler mellan förvaltningarna och en stärkt styrning och kontroll. Sammantaget förväntas detta leda till minskade kostnader, samtidigt som lokalbehoven fortsatt kan mötas på ett kvalitativt och ändamålsenligt sätt.

Område	Beskrivning	Möjlig effektivisering
Näringsliv	<p>En översyn ska genomföras av kommunens näringslivsstrategiska arbete. Detta inkluderar en revidering av det näringslivsstrategiska programmet i syfte att säkerställa dess relevans och genomförbarhet i förhållande till kommunens övergripande ambitioner.</p> <p>Utöver detta ska en organisationsöversyn genomföras. Uppdraget omfattar att utveckla den organisatoriska strukturen för att stärka och vidareutveckla det näringslivsstrategiska arbetet. Detta inkluderar såväl intern bemanning och organisation inom kommunorganisationen som formerna för extern samverkan – exempelvis med näringslivsråd, föreningar och olika samverkansforum.</p>	<p>Översynen bör kunna leda till att strategi och organisation i högre grad anpassas till aktuella behov och att målbilden tydliggörs, vilket bör kunna stärka effektiviteten i näringslivsarbetet. Översynen bör också kunna leda till att dialogen med näringslivet stärks, vilket kan öka genomförandekraft, delaktighet och resultat.</p>
Samordnad strategisk samhällsplanering	<p>Genom en mer strategisk helhetssyn i samhällsplaneringen skapas förutsättningar för tidig dialog mellan kommunens verksamheter och externa aktörer. En samordnad planering underlättar hanteringen av komplexa samhällsutmaningar och bidrar till hållbara lösningar som gynnar både invånare och näringsliv.</p> <p>Kommunen ska därför fortsätta utveckla samhällsbyggnadsprocessen i nära samverkan med relevanta aktörer och intressenter. Målet är att ta fram en gemensam och långsiktig helhetsbild av stadens utveckling, vilket ger förtroendevalda bättre underlag för prioritering av detaljplaner och att fatta välgrundade beslut, exempelvis inom strategisk trafikinfrastruktur.</p>	<p>En samordnad samhällsplanering minskar risken för förseningar, konflikter och omarbetningar genom att tidigt involvera relevanta aktörer. Detta leder till effektivare resursanvändning, bättre beslutsunderlag och en tydligare dialog mellan interna och externa parter.</p> <p>Med gemensam planering stärks det strategiska fokuset, vilket ger en helhetssyn kring detaljplaner och gör det lättare att prioritera rätt projekt. Det skapar även större flexibilitet när förutsättningar förändras.</p> <p>Tydligare styrning och prioritering av detaljplaneprocessen kan effektivisera kommunstyrelsens arbete genom exempelvis projektportföljstyrning, processkartläggning eller uppdaterade styrdokument. På så sätt kan resurser riktas dit de gör störst nytta och förseningar undvikas.</p>